



2002 | 03

Center for
ALKOHOLFORSKNING

Kolofon

STATENS INSTITUT FOR FOLKESUNDHED,
CENTER FOR ALKOHOLFORSKNING, MAJ 2003

Folderen er udarbejdet af Anne Grene

Omslag og grafisk tilrettelæggelse: United A/S

Tryk: DAMI Print

Oplag: 500

Folderen kan fås gratis ved henvendelse til:

Statens Institut for Folkesundhed

Center for Alkoholforskning

Svanemøllevej 25

2100 København Ø

Tlf: 3920 7777

email: sif@si-folkesundhed.dk

Indhold

CENTER FOR ALKOHOLFORSKNING	5
Personale	5
Mission	5
Formål	5
Forskningsopgaver	5
Hvordan arbejder Center for Alkoholforskning?	6
Udredningsopgaver	6
Formidling	7
Samarbejdspartnere og samarbejdsprojekter	7
Internationale samarbejdspartnere	8
Bestyrelsesposter, Selskaber	8
Økonomi	8

FORSKNINGSPROJEKTER	9
Danskernes alkoholvaner og alkoholkultur	9
Alkoholrelateret sundhed, sygelighed og dødelighed	10
Alkohol og graviditet	13
Alkoholstorforbrug	14
Alkoholstorforbrug på arbejdspladsen	15
Evalueringsmetoder	15
Andre projekter	16

PUBLIKATIONER OG FOREDRAG 2002	17
Videnskabelige publikationer	17
Letters	18
Bidrag til bøger	18
Abstracts	18
Foredrag	19
Populærvidenskabelig formidling	20
Bibliotek	20

Personale	21
-----------	----

Forord

Nu har Center for Alkoholforskning eksisteret i et år. Vi synes derfor, at det er en god idé kort at præsentere centret for omverdenen.

Vi har i folderen lagt vægt på at beskrive de forskningsprojekter, der er igangsat i løbet af 2002-03. Vi har i introduktionen samtidig ønsket at give et indblik i den arbejdsform, som er karakteristisk for et folkesundhedsvidenskabeligt forskningscenter og præsentere de samarbejdspartnere og det netværk, som Center for Alkoholforskning er en del af. Til sidst er medtaget en oversigt over udadrettede aktiviteter i 2002.



Morten Grønbæk
Forskningsprofessor og leder

Center for Alkoholforskning

Center for Alkoholforskning er en nyoprettet afdeling under Statens Institut for Folkesundhed, som er en sektorforskningsinstitution under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Centret blev etableret d. 1.2.2002 med dr. med. Morten Grønbæk som leder og forskningsprofessor.

PERSONALE

På centret er der ansat en forskningsprofessor, tre forskere, hvoraf en er ph.d. studerende, en sekretær, en projektkoordinator, en informationsmedarbejder og 12 folkesundhedsvideenskabsstuderende. De 12 studerende har alle taget deres bachelorgrad og er ansat i forskellige forskningsprojekter 15-37 timer om ugen.

MISSION

Centret har som mål at udføre forskning af høj videnskabelig kvalitet og bidrage til at forbedre folkesundheden.

FORMÅL

Formålet med centret er at udføre sundheds- og samfundsvidenskabelig alkoholforskning. Resultatet af denne forskning formidles i videnskabelige tidsskrifter og populærvideenskabelige medier. Desuden rådgiver centret offentlige instanser og deltager i udredninger til gavn for folkesundheden. Derudover skal centret bidrage til at koordinere dansk alkoholforskning.

FORSKNINGSOPGAVER

Da centret blev oprettet i februar 2002, var bestyrelsen for Statens Institut for Folkesundhed med til at pege på egnede forskningsområder. Det resulterede i en række projekter, som alle blev igangsat i løbet af 2002. Ofte løber projekterne over en længere tidsperiode, for en dels vedkommende over flere år.

Størstedelen af forskningsprojekterne befinder sig under tre temaer:

- Danskernes alkoholvaner og alkoholkultur
- Alkohol, sygelighed og dødelighed
- Evaluering af behandlingsmetoder.

HVORDAN ARBEJDER CENTER FOR ALKOHOLFORSKNING?

Forskning

Den forskning som centret udfører, kan opdeles i to grupper:

Nye videnskabelige undersøgelser, hvor der ingen data findes

Det kan være en meget tidskrævende opgave at påbegynde et projekt, hvor der ingen data eksisterer. Der skal udarbejdes projektdesign, udvikles spørgeskemaer og interviewguide, og foretages indsamling, bearbejdning og analyse af data.

Nye videnskabelige undersøgelser baseret på eksisterende data

Her er opgaven ofte mindre tidskrævende. Største delen af forskningsprojekterne er registerforskning, det vil sige bearbejdning af data fra en række store registre, hvor der er indsamlet oplysninger om et meget stort antal danskere. Disse mennesker har besvaret spørgsmål om bl.a. alkohol, i nogle tilfælde flere gange med års mellemrum. På den måde kan man følge en udvikling, lave sammenligninger over tid samt koble informationerne til sygdomsundersøgelser.

Når et forskningsresultat fra én af disse to grupper er afsluttet, sendes det oftest i form af en artikel til et internationalt videnskabeligt tidsskrift, hvor artiklen bliver læst og vurderet af kvalificerede forskere (peer-review). Når artiklen er antaget, vil offentliggørelsen derfor fungere som et kvalitetsfilter. Først herefter er resultaterne tilgængelige for de danske medier.

I forhold til opgaver, hvor centret rådgiver centrale myndigheder, er der dog ikke noget i vejen for, at disse kender til de foreløbige resultater inden offentliggørelsen.

UDREDNINGSGOPGAVER

Opgaverne er baseret på publiceret forskning, hvor eksisterende viden anvendes i redegørelser, til ministerier og andre myndigheder, til dokumentationsopgaver m.m.

FORMIDLING

I centrets første leveår er formidlingen, udover den videnskabelige, primært foregået gennem pressen samt i en række fagtidsskrifter, hvor Morten Grønæk er blevet interviewet om formålet med centret og de forskningsprojekter, der er igangsat. Udover artikler i de landsdækkende aviser, har der været interviews om centrets opgaver i TV-avisen, Ugeskrift for Læger, Vital, Alkoholpolitisk Magasin, Alkoholviden.dk og Helse. Det overordnede fokus har været at gøre opmærksom på alkohols betydning i et folkesundhedsperspektiv, fx aldersgrænsen for køb af alkohol for børn og unge, genstandsgrænser, alkoholsodavand og alkohol på arbejdspladsen.

SAMARBEJDSPARTNERE OG SAMARBEJDSPROJEKTER

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Løbende rådgivning og udredningsopgaver.
 - Sundhedsstyrelsen. Centret er i løbende dialog med Sundhedsstyrelsen om forebyggelse, bl.a. om genstandsgrænserne.
 - Forskningsinstitutioner
 - Undervisningsinstitutioner.
- Center for Alkoholforskning samarbejder med:**
- Center for Rusmiddelforskning om en database over mennesker, der er i alkoholbehandling i Danmark
 - Institut for Sygdomsforebyggelse om alkohol-epidemiologiske studier.
 - Tre afdelinger i Kræftens Bekæmpelse: Afdeling for Psykosocial Kræftforskning, Afdeling for Virus, Hormoner og Kræft, Afdeling for Kost, Kræft og Helbred, om bl.a. alkoholepidemiologiske studier
 - Alkoholenhederne i København om sygelighed og dødelighed blandt alkoholmisbrugere
 - Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Odense Universitetshospital, bl.a. om en undersøgelse af Minnesota versus den offentlige behandling i Svendborg
 - Rådgivende Sociologer om intervention over for alkoholforbrug på arbejdspladsen
 - Institut for Epidemiologi og Socialmedicin, Århus Universitet og Afdeling for Klinisk Epidemiologi, Aalborg Hospital og Århus Universitetshospital om alkoholepidemiologiske emner.

Undervisningsinstitutioner

- Institut for Folkesundhedsvidenskab om undervisning i epidemiologi og alkohol
- Behandlingshjemmet Ringgården i Middelfart om undervisning af alkoholbehandlere
- Vejleder ph.d. studerende og medicin- og folkesundhedsvidenskabsstuderende.

INTERNATIONALE SAMARBEJDSPARTNERE

Centret samarbejder med en engelsk og to amerikanske forskergrupper om henholdsvis betydningen af alkoholforbruget for helbredet i forskellige europæiske lande og alkohol, kost og helbred.

BESTYRELSESPOSTER, SELSKABER

Morten Grønbæk har tre hverv:

- Formand for Dansk Selskab for Alkoholforskning
- Medlem af Nordisk Nämnden for Alkohol- og Drogforskning
- Suppleant i bestyrelsen i Forskerskolen i Folkesundhedsvidenskab.

ØKONOMI

Center for Alkoholforskning har en bevilling for en fem-årig periode. Det årlige budget er på 5 mio. kroner. Indenrigs- og Sundhedsministeriet bidrager med 4 mio. og Helsefonden med 1 mio. Derudover finansierer Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, Sundhedsstyrelsen og Helsefonden konkrete projekter.

Forskningsprojekter

Danskernes alkoholvaner og alkoholkultur

BAGGRUND

Fra salgsstatistikker har vi meget præcise tal om danskernes alkoholforbrug. Det er et gennemsnitstal, som ikke giver noget nuanceret billede af drikkemønstrene. Fx hvem drikker hvilken type alkohol, hvornår på dagen eller ugen drikkes der, og hvor meget ad gangen? Sådanne målinger kan være med til at give idéer til en bedre og mere effektiv forebyggelse.

MÅLING AF DANSKERNES ALKOHOLFORBRUG

Formålet er at kortlægge eksisterende målinger af alkoholforbruget i Danmark, og at vurdere om der er behov for iværksættelse af målinger, og evt. etablere samarbejde med andre institutioner. Et langsigtet projekt, hvor spørgeteknik og metode også inddrages.

DETERMINANTER FOR ALKOHOLFORBRUG BLANDT GRØNLÆNDERE

Dette er målinger, der svarer til ovenstående og formålet er derfor at beskrive forbrug af alkohol og drikkemønstre i forskellige alders- og kønsgrupper af grønlændere.

UNGE DANSKERES ALKOHOLFORBRUG

Det er formålet at afdække alkoholforbruget blandt 10.400 danske skoleelever i 7., 8. og 9. klasse samt afdække faktorer, der fører til tidlig debut og højt forbrug. Projektet indeholder både en kvantitativ del, som skal afdække hvor meget og hvor hyppigt, der drikkes, samt afdække forekomsten af formodede målbare risikofaktorer, der er bestemmende for, hvor stort et forbrug der udvikles. Den kvalitative del skal beskrive unges egne ressourcer og strategier for at begrænse alkoholforbruget og sociale og lokale forholds betydning for unges alkoholforbrug.

Projektet indeholder desuden en del, hvor Center for Alkoholforskning evaluerer et undervisningsprogram, som Sundhedsstyrelsen har fået udarbejdet. De første data til projektet indsamles i efteråret 2004.

Alkoholrelateret sundhed, sygelighed og dødelighed

BAGGRUND

Vi ved, at forbruget af alkohol har store helbreds-mæssige konsekvenser. Med stigende alkoholforbrug, stiger også dødeligheden. Skrumpelever og forskellige kræftformer er blot nogle af konsekvenserne. Men alkohol har også vist sig at have gavnlige virkninger. Projekterne under denne overskrift går ud på både at komme tættere på årsagerne til de skadelige såvel som de gavnlige virkninger for helbredet.

ALKOHOLS BETYDNING FOR BRUG AF HOSPITALSVÆSENEN

Formålet er at belyse, hvad det over tid betyder for senere indlæggelser og længden af disse indlæggelser, om man i sit liv har drukket lidt, midelmådt eller meget. Det er samtidig formålet at undersøge anvendeligheden af en nyere statistisk metode inden for dette forskningsfelt. Metoden er en multivariat grafisk model, som er særlig velegnet til at inddrage mange faktorer i analysen uden at miste statistisk styrke i datamaterialet.

ALKOHOL, ALKOHOLTYPE OG SYGELIGHED OG DØDELIGHED HOS KVINDER

Formålet er at undersøge betydningen af alkoholforbrug og alkoholtype for hjerte-karsygdomme, kræft og total dødelighed hos kvinder. Der er tidligere lavet tilsvarende undersøgelser, men de fleste i store grupper af mænd. Denne undersøgelse har mulighed for at anvende data fra en meget ensartet gruppe af kvinder, nemlig sygeplejersker, hvilket formentlig giver mulighed for mere præcise resultater af alkoholforbrugs betydning for sygelighed og dødelighed hos kvinder.

DRIKKEMØNSTERS BETYDNING FOR UDVIKLING AF SKRUMPELEVER

Det er formålet med projektet at finde ud af, hvilke af følgende faktorer der har betydning for skrumpelever: det samlede forbrug, varighed af misbrug, foretrukken alkoholtype, og/eller frekvens af alkoholindtag. Undersøgelsen udarbejdes i en population af misbrugere.

DØDELIGHED BLANDT ALKOHOLIKERE

Det er formålet at sammenligne misbrugerens dødelighed med normalbefolkningens dødelighed indenfor: dødelighed af alle årsager, dødelighed som følge af hjerte-karsygdomme, forskellige kræfttyper og ulykker.

VIN, SOCIALKLASSE OG DØDELIGHED

Man har i flere år vidst, at alkohol har negative såvel som positive virkninger for helbredet, især for mennesker med symptomer på hjerte-kar sygdomme. Men vi ved ikke om den gavnlige virkning påvirkes af uddannelse, indkomst og samleverstatus. Det er formålet med projektet at tage højde for disse faktorer.

PSYKOLOGISKE KARAKTERISTIKA OG VALG AF TYPE OG MÆNGDE AF ALKOHOL

Tidligere undersøgelser har vist, at et lavt til moderat forbrug af vin er forbundet med lavere sygelighed og dødelighed. Kan den tilsyneladende forebyggende effekt skyldes personlige karakteristika hos henholdsvis øl-, vin- og spiritusdrikkere og afholdne?

DRIKKEMØNSTER OG DØDELIGHED

Nogle drikker ikke så ofte, men til gengæld meget ad gangen. Andres forbrug er mere jævnt fordelt, men de drikker ikke så meget ad gangen. Kort sagt: har det betydning om man drikker 10-15 genstande ad gangen i forhold til at fordele forbruget jævnt? Det er formålet at undersøge, om sammenhængen mellem dødelighed og alkoholindtag afhænger af dette drikkemønster.

OPFØLGNINGSTIDENS BETYDNING FOR SAMMENHÆNGEN MELLEML ALKOHOL OG DØD

For kræft kan det have betydning, hvor meget man drak for 10 år siden, hvorimod hjerte-karsygdomme i langt højere grad er påvirket af nyligt indtag. Det er derfor formålet at undersøge betydningen af opfølgningstidens længde på sammenhængen mellem alkohol og død af alle årsager, død af hjerte-karsygdomme og død af kræft. Undersøgelsen skal samtidig belyse, hvor nye data skal være for at give et sikkert billede af sammenhængen.

ALKOHOL, STRESS OG SLAGTILFÆLDE

Det er formålet at undersøge forskelle i effekten af alkohol på slagtilfælde på forskellige stressniveauer. Er der et samspil mellem mængde af alkohol, stressniveau og slagtilfælde?

ALKOHOL, RYGNING OG CELLEFORANDRINGER PÅ LIVMODERHALSEN

Formålet er at undersøge, om alkohol og rygning er risikofaktorer for udvikling af celleforandringer på livmoderhalsen.

ALKOHOLGENETIK. NEDBRYDNING AF ALKOHOL

Det enzym der nedbryder alkohol, findes i to forskellige udgaver, et hurtigt og et langsomt. Der er derfor forskel fra person til person på, hvor lang tid alkohol findes i blodet efter indtagelse af alkohol. Formålet med dette projekt er at undersøge om sammenhængen mellem alkohol og hjertesygdom, og alkohol og brystkræft afhænger af om man er hurtig eller langsom til at nedbryde alkohol.

ALKOHOLGENETIK. LIPIDSTOFSKIFTET

Alipoprotein-e (ApoE) er et protein, som er vigtigt for omsætning af fedt i blodet. Proteinet findes i tre udgaver, ApoE2, ApoE3 og ApoE4. Personer, der bærer ApoE4 har større risiko for hjertesygdomme, end personer, der bærer ApoE2 og ApoE3. Formålet er at undersøge om sammenhængen mellem alkoholforbrug og hjertesygdom afhænger af ApoE-typen.

ALKOHOL, HDL OG HJERTESYGDOM

Personer med et moderat alkoholforbrug har en reduceret risiko for hjertesygdom sammenlignet med afholdende. Der er nogen evidens for, at dette skyldes, at alkohol øger blodets indhold af HDL (High Density Lipoprotein), også kaldet det gode kolesterol. Formålet med dette projekt er at

undersøge hvor meget af alkohols effekt på hjertesygdom, der kan forklares af en stigning i blodets koncentration af HDL.

TYKTARMSKRÆFT I DANMARK 1943 – 1997

Udviklingen i forløbet af tyktarmskræft i Danmark i perioden 1943 –1997 skal belyses. Samtidig er det formålet med projektet at anslå antallet af tilfælde, der skyldes for meget alkohol, for få grøntsager, for lidt motion, eller for meget rødt kød.

SYGELIGHED OG DØDELIGHED BLANDT BRYGGERIARBEJDERE

I perioden 1939-1963 fik alle bryggeriarbejdere (14.000) en daglig ration på seks øl. Langt hovedparten drak rationen. Det betyder, at der er tale om en stor homogen gruppe med et længerevarende og højt forbrug af alkohol. Det er derfor formålet at undersøge sygelighed og dødelighed blandt disse bryggeriarbejdere specielt med fokus på kræftsygdomme og hjerte-karsygdomme.

ALKOHOL, DYB ÅREBETÆNDELSE OG BLODPROP I LUNGERNE

Målet er at finde ud af, om mængden og typen af alkoholindtag er forbundet med henholdsvis dyb årebetændelse og blodprop i lungerne.

PHD-PROJEKT. UDVIKLING AF STATISTISKE METODER TIL ANALYSE AF KONSEKVENSER AF ØL, VIN OG SPIRITUS KORRIGERET FOR TOTAL ALKOHOLINDTAG

Når betydningen af øl, vin og spiritus skal bestemmes, er justering for det totale alkoholindtag vigtig, da man kan finde effekt af alkoholtyperne alene på grund af indholdet af alkohol i den enkelte type. I ernæringsepidemiologien er energijusteringsmetoder anvendt på en tilsvarende problemstilling. Denne metode kan tilpasses på alkoholdata, så man bedre kan bestemme betydningen af øl, vin og spiritus for helbredet.

Alkohol og graviditet

BAGGRUND

Det er efterhånden veldokumenteret, at alkohol skader fostret under graviditeten. For meget alkohol kan betyde for tidlig fødsel, abort, komplicerede fødsler og iltmangel under fødslen. Men der hersker endnu en vis usikkerhed, om der er bestemte perioder i graviditeten, hvor fostret er særlig udsat og om andre faktorer også kan spille ind.

ALKOHOLINDTAG OG RISIKO FOR PRÆTERM FØDSEL

Det er formålet at belyse sammenhængen mellem alkoholforbruget under og før graviditeten og risikoen for for tidlig fødsel. Hvis der viser sig at være en sammenhæng, afhænger denne så af alkoholtipe? Og endelig, er sammenhængen forskellig for fødsler, der foregår "meget for tidligt" (før 32. uge) og "moderat for tidligt" (mellem 32. og 36. uge)?

ALKOHOL, KOFFEIN OG SPONTAN ABORT

En stor del af gravide drikker kaffe, en mindre del drikker alkohol under graviditeten. Formålet med projektet er at undersøge, om koffein og alkohol er risikofaktorer for spontan abort.

ALKOHOL OG BARNLØSHED BLANDT KVINDER

Barnløshed er gennem en længere årrække blevet et tiltagende problem. Det er derfor formålet at undersøge, om alkohol kan være en risikofaktor for barnløshed blandt kvinder.

DRIKKEMØNSTRETS BETYDNING FOR FOSTERDØD OG VÆKSTHÆMNING

Almindeligvis måler man på det gennemsnitlige forbrug pr. uge. Dyreforsøg peger dog på, at større indtag ved én lejlighed er mere skadeligt, end hvis man fordeler den samme mængde over tid. Det er formålet at undersøge, om indtag på mere end fem genstande ved én lejlighed har betydning for risikoen for henholdsvis fosterdød og væksthæmning af fosteret. Desuden undersøges, om skadevirkningen af et enkelt større indtag af alkohol ved én lejlighed er afhængig af, på hvilket tidspunkt i graviditeten det indtages.

Alkoholstorforbrug

BAGGRUND

Beregninger har vist, at ca. 500.000 danskere har et alkoholforbrug, der overstiger genstandsrænserne. Vi kender meget lidt til genetiske eller miljømæssige faktorer, der kan have betydning for udvikling af storforbrug.

RYGNING OG STORFORBRUG

Tidligere undersøgelser har vist, at nydelsen af tobak og alkohol sandsynligvis er tæt forbundet. Mange misbrugere er også storforbrugere af tobak. Det er derfor undersøgelsens formål at undersøge, om rygning er en risikofaktor for storforbrug af alkohol.

Alkoholstorforbrug på arbejdspladsen

BAGGRUND

Stress på arbejde, store krav til ens formåen og måske næsten ingen indflydelse på egen arbejds-situation. Forhold som i alle tilfælde en del men-nesker kender til. To projekter prøver at kigge nærmere på disse faktorer for at finde ud af, hvor-dan og hvor meget alkohol bruges som et afstres-sende middel.

ARBEJDSBELASTNING, MÆNGDE OG FORETRUKKEN ALKOHOLTYPE

Arbejdsbelastning belyses ved at undersøge sam-menhængen mellem de krav, der stilles til en medarbejder, og den indflydelse medarbejderen har på sin arbejdssituation. Formålet med denne undersøgelse er at finde ud af, om der er sam-menhæng mellem foretrukken alkoholtype og ar-bejdsbelastning.

INTERVENTION OVER FOR ALKOHOLFORBRUG PÅ ARBEJDSPLADSEN

Formålet er at undersøge om ændring i motiva-tionsfaktor på arbejdspladsen mindsker alkohol-forbruget, samt at udvikle testredskaber til måling af ansattes alkoholforbrug generelt.

Projektet udføres af Rådgivende Sociologer. Center for Alkoholforskning er ansvarlig for den viden-skabelige afrapportering.

Evaluering af behandlingsmetoder

BAGGRUND

I Danmark anvendes mange forskellige alkoholbe-handlingsmetoder. Den videnskabelige evidens for flere af disse metoder er generelt svag og dårligt belyst. Det er hensigten at indsamle oplysninger, der kan være med til at belyse problemfeltet.

KORTLÆGNING AF AKTIVITETERNE I OFFENTLIGE BEHANDLINGSAMBULATORIER

Formålet er at undersøge, om amternes behandlingsambulatorier systematisk indsamler oplysninger om deres klienter, kvalitetsudvikler arbejdsgange (brug af behandlingsmanualer, elektroniske patientjournaler, supervision m.v.) og anvender evidensbaseret behandling.

EVALUERING AF ALKOHOLBEHANDLINGSMETODER

Center for Alkoholforskning samarbejder med Odense Universitetshospital om en randomiseret undersøgelse, d.v.s. hvor klienterne fordeles tilfældigt, af Minnesotabehandling versus de konventionelle behandlingstilbud på alkoholambulatoriet i Svendborg.

Andre projekter

RISIKOFAKTORER FOR SLAGTILFÆLDE

Formålet er at undersøge om selvrapporeret stress er en risikofaktor for dødeligt og ikke-dødeligt slagtilfælde.

DANSK STRESSFORSKNING – AKTUELT STADE OG PERSPEKTIVER FOR UDVIKLING

Formålet med projektet er at vurdere såvel dansk stressforsknings aktuelle stade som stressproblemers omfang og karakter i Danmark. Projektet er opdelt i tre delmål, hvor det ene er en kortlægning af dansk stressforskning, det andet er en udarbejdelse af en artikel om, hvad der karakteriserer stressede danskere og det tredje er et bidrag til planlægning af en konference om dansk stressforskning arrangeret af Helsefonden.

EPIDEMIOLOGISK RATE DATABASE

Projektet består i at oprette en database med henblik på at etablere en offentlig tilgængelig, veldokumenteret epidemiologisk database over de almindeligste folkesygdomme i Danmark, fx aldersdiabetes, kræftsygdomme der kan forebygges, hjerte-karsygdomme, knogleskørhed, muskel- og knoglelidelser, overfølsomhedssygdomme, psykiske lidelser og kronisk obstruktiv lungesygdom. Databasen skal bruges til overvågning af forekomst og udvikling, og til brug for fremskrivning af sygdommene. Databasen suppleres løbende med andre sygdomme og sygdomsgrupper.

Publikationer og foredrag 2002

Videnskabelige publikationer

ORIGINALARTIKLER

Albertsen K, Grøn­bæk M.

Does amount or type of alcohol influence the risk of prostate cancer?

Prostate 2002;52:297-304.

Barefoot JC, Grøn­bæk M, Feaganes JR, McPherson RS, Williams RB, Siegler IC.

Alcoholic beverage preference, diet, and health habits in the UNC Alumni Heart Study.

Am J Clin Nutr 2002;76(2):466-72.

Becker U, Grøn­bæk M, Johansen D, Sørensen TI.

Lower risk for alcohol-induced cirrhosis in wine drinkers.

Hepatology 2002;35(4):868-75.

Grøn­bæk M, Strøger U, Strunge H, Møller L, Graff V, Iversen L.

Betydningen af ti års landsdækkende alkohol-kampagne i Danmark for kendskabet til de anbefalede genstandsgrænser.

Ugeskr Læger 2002;164:5782-6.

Grøn­bæk M, Iversen L.

Dødelighed af levercirrose. Danmark i internationalt perspektiv – hvor er vi på vej hen?

Ugeskr Læger 2002;164(8):1019-20.

Iversen L, Johansen D, Grøn­bæk M.

Sammenhængen mellem livsstil, socioøkonomiske faktorer, socialt netværk og suboptimalt selv-vurderet helbred.

Ugeskr Læger 2002;164(11):1497-501.

Jensen MK, Andersen AT, Sørensen TI, Becker U, Thorsen T, Grøn­bæk M.

Alcoholic beverage preference and risk of becoming a heavy drinker.

Epidemiology 2002;13(2):127-32.

Osler M, Prescott E, Grøn­bæk M, Christensen U, Due P, Engholm G.

Income inequality, individual income, and mortality in Danish adults: analysis of pooled data from two cohort studies.

BMJ 2002;324,13-6.

Osler M, Tjønneland A, Suntum M, Thomsen BL, Stripp C, Grønbæk M, Overvad K.
Does the association between smoking status and selected healthy foods depend on gender? A population-based study of 54417 middle-aged Danes.
Eur J Clin Nutr. 2002;56:57-63.

Truelsen T, Grønbæk M, Schnohr P, Boysen G.
Stroke case fatality in Denmark from 1977 to 1992: the Copenhagen City Heart Study.
Neuroepidemiology 2002;21(1):22-7.

Truelsen T, Thudium D, Grønbæk M.
Amount and type of alcohol and risk of dementia. The Copenhagen City Heart Study.
Neurology 2002;59:1313-9.

LETTERS

Grønbæk M.
Alcohol and stroke: how generalizable are the current research findings.
Addiction 2002;97(1):103-4.

Grønbæk M, Sørensen TIA.
Is the effect of wine on health confounded by diet?
Epidemiology 2002;13(2):236.

BIDRAG TIL BØGER

Grønbæk M.
Alcohol, type of alcohol, and all-cause and coronary heart disease mortality. In.: Alcohol and wine in health and disease. Ed. Das DK, Ursini F. New York, 2002. *Ann N.Y. Acad Sci* 2002; 957:16-20.

ABSTRACTS

Vadstrup ES, Petersen L, Sørensen TIA, Grønbæk M.
Alcohol, type of alcohol and waist circumference.
International Journal of Obesity 2002;26 (Suppl. 1):855.

FOREDRAG

Grønbæk M.

Wine intake, morbidity and mortality.

2nd FIVIN-congress, Barcelona, 2002/01.

Grønbæk M.

Ældres forbrug af alkohol.

Ældremobiliseringens konference om ældre og alkohol i Landstingssalen på Christiansborg. 2002/04.

Grønbæk M.

Alkoholvaner gør en forskel.

Hjernesagen, Verdens Apopleksidagen. 2002/05.

Grønbæk M.

Alcohol, type of alcohol and coronary heart morbidity and mortality.

Global Risk 2002 Symposium. Florence. 2002/06.

Grønbæk M.

Type of alcohol and abdominal obesity.

9th International Congress on Obesity. 2002/08.

Grønbæk M.

Alcohol, beverage preference and risk of heavy drinking and cirrhosis.

Alcohol, Wine and Health. Santiago. 2002/10.

Grønbæk M.

Alcohol, beverage choice and coronary heart disease.

Alcohol, Wine and Health. Santiago. 2002/10.

Tolstrup JS.

Alcohol, type of alcohol and coronary heart morbidity and mortality – results from the Danish cohort studies.

30th International Medical Advisory Group Conference. Brussels. 2002/10.

Grønbæk M.

Alkohol, vin, sygelighed og dødelighed.

Alkoholenheden på Hvidovre Hospital. 2002/11

Grønbæk M.

Alkohol og aterotrombose.

Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase. København. 2002/11.

Grønbæk M.

Alkoholindtag og hjerte-karsygdomme.

Seminar om øl og helbred. Bryggeriforeningen. København. 2002/11.

Kamper-Jørgensen M.

Drikkemønster og dødelighed af alkoholisk cirrose i en kohorte af danske alkoholmisbrugere.

Alkoholenheden på Hvidovre Hospital. 2002/11

POPULÆRVIDENSKABELIG FORMIDLING

Grønbæk M.

Aktuelle indsatsområder for dansk alkoholforskning.

DCAA Nyheder 2002;1:3-4.

Grønbæk M.

Er alkohol godt for hjertet?

www.sundhed.dk 2002

<http://www.sundhed.dk/servlet/generalarticle?id=6686>

[&cx=158](http://www.sundhed.dk/servlet/generalarticle?id=6686)

Bibliotek

I centrets regi opbevares for Alkoholselskabernes Landsforbund en stor samling af ældre litteratur om alkohol. Det er en historisk samling, som omfatter materialer fra Goodtemplar Orden, Danmarks Afholdsforening og Blå Kors. Samlingen spænder over bøger, tidsskrifter, årsberetninger, undervisningsmaterialer, statistikker og regnskaber.

En meget stor del af titlerne findes ikke andre steder i Danmark. Der er litteratur om alkoholforbrug, alkohollovgivning, alkoholpolitik og alkoholbehandling og ikke mindst afholdssagen.

Personale

Morten Grønbæk
forskningsprofessor og leder

Susanne Dahl
sekretær

Loni Keil Brigsted
projektkoordinator

Janne Tolstrup
forskningsassistent, humanbiolog

Ditte Johansen
ph.d. studerende, statistiker

Ellen Løkkegaard
forsker, læge

Anne Grene
informationsmedarbejder

Katrine Albertsen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Gregers Stig Andersen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Majken Jensen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Mads Kamper-Jørgensen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Marie Henriette Madsen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Maya Milter
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Laust Mortensen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Lina Steinrud Mørch
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Naja Rod Nielsen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Mette Riegels Jespersen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Michaela Louise Schiøtz
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Lau Caspar Thygesen
Forskningsassistent, bachelor i
folkesundhedsvidenskab

Desuden er overlæge, ph.d. Bent Nielsen, Enheden for Klinisk Alkoholforskning, Odense Universitetshospital og ledende overlæge, dr. med. Ulrik Becker, Alkoholenhederne i København, Hvidovre Hospital, tilknyttet som konsulenter.

2005 | 03

Center for
ALKOHOLFORSKNING

Svanemøllevej 25

2100 København Ø

Telefon: 3920 7777

Fax: 3920 8010

Email: sif@si-folkesundhed.dk

www.si-folkesundhed.dk

